

1- دو جزاں دی تشریح کرو۔ شاعر تے عنوان یاں صنف دا حوالہ وی دیو۔ 20+20

- (الف) مہک اچھے علق تیرے دی خلق نوں چھجھے لاندی
جگجگ جگجگ راہ تیرے وا کرد کرو پیا کر دا
عشق تیرے نے چنے واگوں اندر منکھ مچایا
یاد تیری وچ کوئل واگوں ول ٹو ٹو پیا کر دا
اپنے آپ نوں لگے روگاں دے احساسوں جاری میں
لگنوں پہلاں دیوں والے خیراں بچن گرہن دیاں
سوچاں تے پیراں دے پینڈے کے گھڑی دی ٹکے نہیں
دھیاں دے وچ سڑکیاں میں سدھراں چھانویں بہن دیاں
رانجھا میں وچ نہیں رانجھے وچ، کھیر خیال نہ کوئی
میں نہیں، اوہ آپ ہے، اپنی آپ کرے دلجوئی
چٹی چادر لاه سٹ کڑیے، مہن فقیراں لوئی
چٹی چادر داغ لکھی، لوئی داغ نہ کوئی
تے توفان ہور جوہریاں چا پائیاں ڈنڈاں
تے بنگاں دن گولیاں جیوں سادوں بھنڈاں
تے پیا طوفان اک موت دا سے ہونیاں رنڈاں
تے ہندو جرم نہ ساڑ دے چا پھوکن جھنڈاں
تے مسلم مویا نہ دینے تہ وچ گھنڈاں
پر مرن بہادر جنگ نہیں نہ پھیرن کنڈاں

2- دو جزاں دی تشریح سیاق و سباق دے حوالے نال کرو۔ صنف داسرناواں تے لکھاری داناں وی لکھو۔ 15+15

- (الف) ٹوری نوں انج لگا چوں کسے نے کسے تیر وچ اوہ ٹوں بکلا یا ہووے، اوہنے ایہدے آگے کچھ نہیں سنبھا۔ اوہدے ہونٹ گنپ رہے سن اوہنے چھیتی نال مڑ کے
اوہدی بانہہ پھرا لئی..... اوہ ٹوری دا نوآں گود رھیاں دا بھرا سی تے ایہہ پہلی واری سی جدوں اوہ مکان دی کچی کندھ نال لگ کے نہیں سی رو رہی۔ ٹوری رکتاں ای پر
آپنے اوس بھر اوے نال لگ کے روندی رہی رہی، پھیر اوہ اٹھی بھر ادی بانہہ پھرو کے سکول ول ٹر پئی تے اوہدا بھر ا کچھ وی نہ سمجھ سکیا۔
(ب) فقیراں تے وچاریاں دا وطن کوئی نہیں ہندا۔ ایہہ دھرتی تے کھلے ہوئے وادور ولے میں۔ ایہناں دے پیر پینڈے کنڈے رتورت ہو چاندے میں تے
پینڈے ملے چاندے میں۔ کھلو جاناں ایہناں دے وس وچ نہیں۔ پتہ نہیں کیہڑا ازلی ایلل ایہناں نوں اگا نہہ ای اگا نہہ لئی جا بند اے۔ انت نوں ایہہ انجے ای
ہف کے ڈگ پینڈے میں تے اگلیاں کھیاں واٹاں ول ویہندے ساہ دے دیندے میں۔
(ج) بے بے جی بالودی گل سن کے چھیتی نال اٹھ کھلوتے۔ ”جی؟ جی؟ کیہدی جی؟ ایہہ کیہدی جی؟ ایہہ تیری چھیتی نہیں؟“ اوہناں چیک مار کے چھیا جیوں بالو
دے کن بولے ہوں۔ رانی نوں بلدے بخار وچ کھنٹے بہا کے بالو باہر نکل گئی تے سرداراں نے باورچی خانے وچوں نکل کے رانی نوں گودی وچ لے لیا تے بالودے چھنٹے نکل
گئی۔ اچے اوہ دلہیز توں باہر نہیں سی ہوتی کہ بے جی دی آواز اوہدے کتاں وچ پئی..... ”فس نس کے بالودے گھر جاندی سی۔ مینوں رانی بڑی پیاری گلدی اے۔ رتا!
گودیاں دیاں شرماں رکھن والا توں ای ایں۔“

- (د) بابا! جے توں واٹ چھی سدھی سوتی سوکھی سائیں والیاں دی ملیں، تاں کدی نہ تھو میں تے کدی نہ تھو میں، پر ایہہ واٹ سائیں موالیاں نال ملیاں، سچے ساتھ
رلیاں چھیاں گلاں سنیاں چھیاں دے آکھے لگ ٹریاں چھیاں بھدی ہے۔ ایویں سکھالی ناہیں بھدی تے ایہہ جو لوک ہو رنکھے بھری ہوئے اپنی چھٹی نال شہکدے ڈولدے
ردلدے پھر دے ہن، سے ڈھردے لکھ نال گھتھے ہوئے ہن تے گھنیاں بھکویاں دے موٹھ آئے ہوئے ہن۔

20

3- افسانہ ”جی“ یاں نظم ”سورج تے دھرتی“ دا بھرواں تنقیدی نوٹ لکھو۔

10

4- کے اک دی حیاتی تے فن آتے لکھو۔

- (i) شریف کنجاہی (ii) شاہ حسین (iii) ڈاکٹر شہباز ملک

Model Paper

GOVERNMENT COLLEGE UNIVERSITY, FAISALABAD

BA (Part-II)

Annual 2017

Subject: Punjabi

Paper: (II)

Course Code: PJB-401

Course Title: Punjabi-II

Time Allowed: 3:00 Hours

Maximum Marks: 100

Pass Marks: 33%

Note: Attempt all questions.

(30)	تھلے دتے گئے سرنا نویاں وچوں کسے اک اتے بھرواں مضمون لکھو۔	(1)
	(i) بلھے شاہ دی حیاتی تے شاعری (ii) کپیوٹراج دی لوڑ (iii) پنجابی لوک گیت (iv) پنجابی زبان دی ضرورت تے اہمیت	
(10)	(الف) ڈرامے دیاں لوڑاں دا ویروا کرو۔ یا نظم تے شعرتوں کیہ مراد ہے؟ بحث کرو۔	(2)
(10)	(ب) پٹھ دتے تنقیدی دبستاناں وچوں دو دا ویروا کرو۔ (i) عمرانی تنقید (ii) تاثراتی تنقید (iii) سائنسی تنقید	(3)
(15)	پٹھ دتے گئے اکھاناں وچوں پنج دا مطلب تے ورتوں دسو۔ (i) جہدے گھردانے اوہدے کلمے دی سیانے (ii) کرنہ کر اللہ توں ڈر (iii) ہو جھے جٹ کٹورا لبھاپانی پی پی آپھریا (iv) اجڑیاں باگاں دے گالھڑ پٹواری (v) خواجے دا گواہ ڈڈو (vi) ملک ماہی داو سے کوئی رووے تے کوئی ہسے (vii) اپنا مارے گاتے چھانویں سٹے گا (viii) دکھ اتریار بوسریا (ix) کھیتی کھسماں سیتی (x) جے منہ اونیاں گلاں	(4)
(15)	تھلے دتیاں صنفاں وچوں دو اتے نوٹ لکھو۔ (i) نعت (ii) مرثیہ (iii) افسانہ	(5)
(20)	تھلے دتے پیرا گراف دا پنجابی وچ ترجمہ کرو۔ زندگی کا سارے بے آواز ہے جو مسلسل بچتا رہتا ہے۔ دنیا کبھی ایک حالت پر نہیں رہتی کبھی سردی، کبھی گرمی، کبھی بہار، کبھی خزاں۔ انسانی زندگی کی بھی یہی کیفیت ہے کبھی خوشیوں کی بہار، کبھی غم کی خزاں رسیدہ یلغار۔ میری زندگی بے اعتبار لیوں اور بے شمار گناہوں سے آلودہ ہے نفور الرحیم کی رحمت کا آسرا ہے اپنی اتنی ساری زندگی میں میں نے کبھی دانستہ طور پر کسی بڑے چھوٹے بہتر یا کمتر انسان بلکہ حیوان تک کا دل بھی نہیں دکھایا۔	

Model Paper

GOVERNMENT COLLEGE UNIVERSITY, FAISALABAD

BA

Subject: Punjabi

Paper: (Optional)

Course Title: Punjabi

Time Allowed: 3:00 Hours

Maximum Marks: 100

Annual 2017

Course Code: PJB-421

Pass Marks: 33%

Note: Attempt all questions.

نوٹ: تمام سوال حل کریں۔

(1) تھلے دتے گئے شعری جزاں وچوں دودی تشریح کرو۔ شاعر تے لکھت داسر نوں وی لکھو۔ (3 + 3 + 9 = 15 * 30)

(الف) اُکھیاں وقح جیہا روپ سلیا تیرا (ب) سنگل کسے اوسے آن غلامی دے
نظر جو کجھ وی اے آیا نظر آیا تیرا
جان تیری دی ہستی میری رگ رگ دا سرور
ساز ہستی دے سدا راگ سُنایا تیرا
اوسے دی اک جہات دے اکھر طالب نیں
دیتاں بخش زباناں جس نے روڑاں نوں

(ج) سپاں دے ڈنگیاں ہو یاں دا لہجہ کبیدروں دارو جاندا سی (د) اک دی تھاں تے سو سو سدھراں اُگنیاں نیں
ہن تاراں اودھی زلف دیاں نکلی دیاں تاراں ہو گیاں
نہیں حالت طاری شاخاں تے ایہ شاخاں کچھ کرن پیاں
نک میرے رشک بہاراں نوں بے ہوش بہاراں ہو گیاں
سدھراں نوں دفان توں پہاں سوچ لوو
آج انصاف دے مہنے سبھ نوں آؤندے نیں
آج میزاں بھکان توں پہاں سوچ لوو

(2) تھلے دتے جزاں وچوں کسے دودی تشریح کرو۔ سیاق و سباق دے نال نال لکھاری دانان تے لکھت دا عنوان وی لکھو۔ (3 + 3 + 9 = 15 * 30)

(الف) تینوں تے میں ایہ کہنا اے بے میں بیاردی کندھ پٹھ نہیں آئی۔ ایس حرصاں بھری دنیا دی اکھدا شکار ہوئی آں۔ تے ایہدی ذمہ داری کسے تے
وی نہیں آؤندی۔ ایس دنیا نوں جال بھلا کینے کدی پایا اے۔

(ب) پرکیہ کیتا جاوے پورا آوے دا آواہی گڑیا ہوا اے۔ ساڈی۔ اری قوم نوں جان دیاں بھجھیاں بے کابل آگے ٹوٹے ہوندے نیں، بھاجڑ پی
ہوئی اے، ایس لئی اکثر سواریاں وی ڈرا تیروں مجبور کردیاں نیں کداوہ ہوائی جہاز دی رفتار تے چلن۔

(ج) لوڑاں دی بین روزگرو کے پردولت دا ناگ کے طرح دی باؤدے ٹیٹے نہ چڑھے۔ اخیر باؤنے اک دیہاڑے بناں خنزروں ناگ نوں ہتھ پالیا۔
ناگ نے وساہ کے ڈنگ ماریا۔ باؤڈھیہ پیا۔

تاگ لگا آ گیا کچھ یوں خالی، جیساں یوں قید بول گئی

(د) گلی سنسان سی۔ کدی کدی بال ہسدا ہو یا تیزی نال نساہ ہوا۔ تے کدی کوئی بڑھا کھٹکدا ہو یا ہولے ہولے اوہدے کولوں لنگھ جاندا۔ کجھ چرٹی ایہ
خالی گلی ایہو جیساں آوازاں نال وسدی تے چھیرا اُجڑ جاندا۔ ایس گلی نوں وسدیاں تے اجڑ دیاں کجھ گھڑیاں ہو گیاں سن پر حالی اوہ پرچھا نوں
نہیں سی آجیہدی رضیہ نوں اڈیک سی۔

(3) کہانی ”چپ شاہ“ یا ”دل دا پرچھا نوں“ وچوں کسے اک دا خلاصہ لکھو۔ (10)

(4) نظم ”آج کی پکائیے“ یا ”پیارے وین“ دا خلاصہ تے مرکزی خیال بیان کرو۔ (10)

(5) تھلے دتے گئے اردو پیرے دا ہاماورہ پنجابی ترجمہ کرو۔ (20)

پاک پنجابی شاعری میں ہر پاکیزہ جذبے کی تان ابدی سچائی پر ٹوٹی ہے اور زندگی کے ہر رخ اور سوچ کے ہر موڑ پر جہاں انسان بھل بھلیوں میں گم ہو سکتا ہے۔ یہ
شاعری روشن چراغوں کی طرح سچائی اور ابدی حقیقت کا راستہ دکھاتی ہے۔ دکھ بھری انسانی زندگی اور رنج و الم میں جھلکتی ہوئی سوچوں کو اپنی ٹھنڈی چھانوں میں سکھ اور آرام پہنچانے
والی شاعری ہی اصل شاعری ہے۔